

Άφιξη*

THOMAS MANN

ΕΝΑΣ απλός νέος άνθρωπος ταξίδευε μεσοκαλόκαιρο από το Αμβούργο, την ιδιαίτερη πατρίδα του, για το Νταβός-Πλάτς στο καντόνι Γκραουμπύντεν. Πήγαινε επίσκεψη για τρεις εβδομάδες.

Από το Αμβούργο όμως μέχρι εκεί επάνω είναι μακρύ ταξίδι· πολύ μακρύ μάλιστα σε σχέση με μια τόσο σύντομη διαμονή. Τραβάει μέσα από χώρες πολλές, βουνό πάνω βουνό κάτω, από το νοτιογερμανικό υψίπεδο έως κάτω στις όχθες της σουηβικής θάλασσας και με το πλοίο στα πηδηχτά της κύματα περνώντας πάνω από βάρη που παλιότερα τα θεωρούσαν απύθμενα.

Από εκεί κομματιάζεται το ταξίδι που μέχρι τότε ακολουθούσε για μεγάλα διαστήματα ευθείες γραμμές. Στον οικισμό Ρόρσαχ, σε ελβετικό έδαφος, ξαναπαίρνεις το σιδηρόδρομο, φτάνεις όμως μόνο μέχρι το Λάντκβαρτ, ένα μικρό σταθμό στις Άλπεις, όπου πρέπει να αλλάξεις τραίνο. Είναι ένα τραίνο στενής γραμμής, στο οποίο επιβιβάζεσαι αφού έχεις σταθεί αρκετά σε ανεμοδαρμένο και ελάχιστο θελκτικό μέρος και αμέσως μόλις η μικρή, αλλά, όπως φαίνεται, ασυνήθιστα ισχυρή μηχανή τεθεί σε κίνηση, αρχίζει το πραγματικά περιπετειώδες κομμάτι του ταξιδιού, μια απότομη και επίμονη ανάβαση που φαίνεται να μην τελειώνει. Γιατί ο σταθμός Λάντκβαρτ βρίσκεται ακόμη σε σχετικά χαμηλό υψόμετρο, τώρα όμως το ταξίδι ακολουθεί έναν άγριο, απότομο, βραχώδη δρόμο, πραγματικά στα ψηλά βουνά.

Ο Χανς Κάστορπ –αυτό ήταν το όνομα του νεαρού– βρισκόταν μόνος σε ένα μικρό διαμέρισμα με γκριζα ταπετσαρία, με τον κροκοδειλένιο σάκο του, δώρο του θείου και κηδεμόνα του, του πρόξενου Τείναππελ –για να αναφέρουμε εδώ και αυτό το όνομα– το χειμωνιάτικο παλτό του, που κουνιόταν σε ένα κρεμαστάρι και το πλείντ του τυλιγμένο ρολό. Καθόταν με κατεβασμένο το τζάμι του παραθύρου και, καθώς το απόγευμα γινόταν όλο και πιο ψυχρό, είχε σηκώσει, βουτυρόπαιδο και ευπαθής καθώς ήταν, το γιακά του φαρδιού σύμφωνα με τη μόδα και φοδραρισμένου με μετάξι καλοκαιρινού πανωφοριού του. Δίπλα του, στο κάθισμα, βρισκόταν ένα χαρτόδετο βιβλίο με τον τίτλο *Ocean Steamships*, όπου μελετούσε κάπου-κάπου στην αρχή του ταξιδιού· τώρα όμως βρισκόταν εκεί παρατημένο ενώ η ανάσα της βαριά ασθμαίνουσας

ατμομηχανής, μπαίνοντας μέσα, βρώμιζε το κάλυμμά του με κόκκους καρβουνόσκονης.

Δυο ημέρες ταξίδι απομακρύνουν τον άνθρωπο –και μάλιστα το νέο άνθρωπο που μόνο λίγο έχει ριζώσει στη ζωή– από τον καθημερινό του κόσμο, από όλα αυτά που ονόμαζε καθήκοντα, ενδιαφέροντα, έγνοιες, προοπτικές του, πολύ περισσότερο από όσο μπορούσε να φανταστεί πηγαίνοντας με το αμάξι στο σταθμό. Ο χώρος που, ελισσόμενος και φευγαλέος, απλώνεται ανάμεσα σε αυτόν και τον τόπο της καταγωγής του, διαθέτει δυνάμεις που συνήθως πιστεύει κανείς ότι αποτελούν προνόμιο του χρόνου· ώρα με την ώρα επιφέρει εσωτερικές αλλαγές που μοιάζουν πολύ με εκείνες που προκαλεί ο χρόνος και που όμως κατά κάποιον τρόπο τις ξεπερνούν. Όπως και ο χρόνος, επιφέρει λησμονιά· το κάνει όμως αποδεσμεύοντας το πρόσωπο του ανθρώπου από τις σχέσεις του και μεταθέτοντάς τον σε μια ελεύθερη και αρχέγονη κατάσταση – ακόμη και τον σχολαστικό και τον βαθιά ριζωμένο τον κάνει με μιας κάτι σαν πλάνητα. Ο χρόνος, λέγεται, είναι λήθη· μα και ο αέρας των μακρινών τόπων είναι τέτοιο πιότο, που, και αν επιδρά λιγότερο βαθιά, επιδρά όμως ταχύτερα.

Αυτή την εμπειρία γνώρισε και ο Χανς Κάστορπ. Δεν είχε σκοπό να πάρει αυτό το ταξίδι και τόσο σοβαρά, να ασχοληθεί εσώψυχα με αυτό. Αντίθετα, η γνώμη του ήταν να τελειώνει γρήγορα, αφού έπρεπε να γίνει, να επιστρέψει ακριβώς ο ίδιος και να αρχίσει τη ζωή του πάλι ακριβώς από το σημείο που χρειάστηκε για μια στιγμή να την αφήσει. Μόλις χθες βρισκόταν στους συνηθισμένους δρόμους της σκέψης του, τον είχε απασχολήσει ό,τι είχε μόλις πρότινος συμβεί, οι εξετάσεις του και εκείνο που βρισκόταν άμεσα μπροστά του, η είσοδος του στην εταιρεία Τούντερ και Βιλμς (ναυπηγείο, μηχανουργείο και λεβητοποιείο), υπερηφιώντας τις επόμενες τρεις εβδομάδες με όση ανυπομονησία επέτρεπε ο χαρακτήρας του. Τώρα όμως του φαινόταν σαν να απαιτούσε η κατάσταση όλη του την προσοχή και σαν να μην ήταν δυνατόν να την πάρει ελαφρά. Αυτή η ανύψωση σε περιοχές όπου ποτέ του πριν δεν είχε ανασάνει και όπου, όπως γνώριζε, επικρατούσαν τελείως ασυνήθιστες, παράξενες, ισχνές και περιοριστικές συνθήκες ζωής, –αρχίζει να τον διεγείρει, να τον γεμίζει με ένα εί-

δος φόβου. Πατρίδα και τάξη δεν βρίσκονταν απλώς πίσω μακριά, βρίσκονταν κυρίως πολύ βαθιά κάτω του και ανέβαινε ολόενα και ψηλότερά τους. Αιωρούμενος μεταξύ αυτών και του άγνωστου αναρωτιόταν τι θα του συνέβαινε εκεί επάνω. Μήπως ήταν ανόητο και ανθυγιεινό που αυτός, γεννημένος και μαθημένος να αναπνέει μόλις λίγα μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, άφηνε να τον μεταφέρουν σε αυτές τις υπερβολικά υψηλές περιοχές χωρίς τουλάχιστον να μείνει λίγες ημέρες σε ένα μέρος με μέτριο υψόμετρο; Θα ήθελε να είχε φτάσει, γιατί όταν βρισκόταν πια εκεί, σκέφτηκε, θα ζούσε όπως παντού και τίποτε δεν θα του υπενθύμιζε, όπως τώρα που σκαρφάλωνε, σε τι ανοίξεις σφαίρες βρισκόταν. Κοίταξε έξω: το τραίνο ελισσόταν καμπύμε-

νο σε στενό πέρασμα. Έβλεπε τα μπροστινά βαγόνια, έβλεπε τη μηχανή να κοπιάζει βγάζοντας καφετιές, πράσινες και μαύρες μάζες καπνού, που σκόρπιζαν στο πέταγμα τους. Νερά βούιζαν στο βάθος από δεξιά· από τα αριστερά σκούρα βουνίσια πεύκα έτειναν ανάμεσα σε βράχινους όγκους προς ένα πετρογκρίζο ουρανό. Κάποτε περνούσαν από κατασκότεινες στοές και όταν ξημέρωνε πάλι, πλατιά βάραιθρα ανοίγονταν με οικισμούς στα βάραιθρα τους. Έκλειναν ύστερα, ακολουθούσαν στενά περάσματα με απομεινάρια χιονιού στις ρωγμές και τις σχισμάδες τους. Το τραίνο σταματούσε σε σταθμούς με κακομοίρικα κτίρια, σε τυφλούς σταθμούς από όπου έφευγε προς την αντίθετη κατεύθυνση, κάτι που σε μπερδεύει, γιατί δεν γνώριζες προς τα πού πήγαινε το ταξίδι και έκανες ώρα να προσανατολιστείς. Υπέροχη μακρινή θέα ανοιγόταν στον θείο, φαντασμαγορικό κόσμο των κορυφών των ψηλών βουνών, προς τα ύψη και το εσωτερικό του οποίου κατευθυνόταν το ταξίδι, που χανόταν από το γεμάτο δέος βλέμμα με τις στροφές του περάσματος. Ο Χανς Κάστορπ σκέφτηκε ότι είχε υπερβεί τη ζώνη των φυλλοβόλων, μάλλον και των ωδικών, αν δεν έπεφτε έξω, και αυτή τη ζώνη των φυλλοβόλων, μάλλον και των ωδικών, αν δεν έπεφτε έξω, και αυτή η σκέψη της παύσης και της απώλειας επέδρασε έτσι που τον κατέλαβε ελαφριά ζάλη και ναυτία και σκέπασε για μια στιγμή τα μάτια με το χέρι του. Πέρασε γρήγορα. Είδε ότι είχε τελειώσει ο ανήφορος, είχαν περάσει το πιο ψηλό σημείο. Τώρα το τραίνο προχωρούσε πιο εύκολα στο επίπεδο βάθος της κοιλάδας.

Θα ήταν οκτώ η ώρα και ακόμη έφεγγε η ημέρα. Μια λίμνη εμφανίστηκε στο βάθος του τοπίου, τα νερά της ήταν γκριζα και μαύροι πευκώνες σκαρφάλωναν στους λόφους γύρω από τις όχθες της, αραίωναν πιο ψηλά, χάνονταν και άφηναν πίσω τους ομιχλώδεις και γυμνό πέτωμα. Στάθηκαν σε ένα μικρό

σταθμό, ήταν το χωριό Νταβός, καθώς άκουσε ο Χανς Κάστορπ να ανακοινώνουν έξω· σε λίγο θα βρισκόταν στον προορισμό του. Και ξάφνου άκουσε δίπλα του τη φωνή του Γιοάχιμ Τσειμσεν, την αργόσυρτη αμβουργέζικη φωνή του εξαδέλφου του, που έλεγε: «Μέρα, έλα κατέβα τώρα» και όπως κοίταξε έξω, κάτω από το παράθυρό του στεκόταν στο κρηπίδωμα ο ίδιος ο Γιοάχιμ αυτοπροσώπως με καφετί πανωφόρι, δίχως καπέλο, και φαινόταν τόσο υγιής όσο ποτέ πριν. Γέλασε και ξαναείπε:

«Έλα, κατέβα, μη ντρέπεται!»

«Δεν έφτασα όμως ακόμη», είπε ο Χανς Κάστορπ ξαφνιασμένος και εξακολουθώντας να κάθεται.

«Πώς δεν έφτασες. Εδώ είναι το χωριό. Από εδώ είναι πιο κοντά για το σανατόριο. Έχω φέρει αμάξι. Έλα, δώσ μου τα πράγματά σου».

Γελώντας, μπερδεμένος, στην έξαψη της άφιξης και του ξαναναμώματος, του έδωσε ο Χανς Κάστορπ το σάκο και το παλτό, το πλέιντ, το παστούι και την ομπρέλα, τέλος και το *Ocean Steamships*. Μετά πέρασε το στενό διάδρομο και πήδησε στο κρηπίδωμα του σταθμού για τον πραγματικό και, τρόπος του λέγειν, κανονικά προσωπικό χαιρετισμό με τον εξάδελφό του, που έγινε χωρίς πολλές διαχύσεις, όπως γίνεται ανάμεσα σε ανθρώπους με στεγνές και ψυχρές συνήθειες. Ακούγεται παράξενο αλλά ανέκαθεν απέφυγαν

να προσφωνεί ο ένας τον άλλον με το μικρό τους όνομα, μόνο και μόνο από φόβο προς υπερβολική εγκαρδιότητα. Επειδή όμως δεν ταίριαζε να προσφωνούνται με το επώνυμο, περιοριζόταν στην απρόσωπη προσφώνηση. Ήταν βαθιά ριζωμένη συνήθεια ανάμεσα στα δυο ξαδέφρα.

Ένας άνθρωπος με λιβρέα και πληχίο με σιρίτια κοιτούσε πώς έσφιγγαν γρήγορα και λίγο αμήχανα τα χέρια –ο νεαρός Τσειμσεν σε στρατιωτική στάση– και πλησίασε για να ζητήσει το δελτίο αποσκευών του Χανς Κάστορπ· ήταν ο θυρωρός του διεθνούς санаτορίου «Μπέργκχοφ» και προσφέρθηκε να παραλάβει τη μεγάλη βαλίτσα από το σιδηροδρομικό σταθμό «Πλατς», ενώ οι κύριοι θα πήγαιναν με το αμάξι κατευθείαν για το βραδινό. Κούτσαινε εμφανώς και έτσι αυτό ήταν το πρώτο που ρώτησε ο Χανς Κάστορπ τον Γιοάχιμ Τσειμσεν: «Δε μου λες, βετεράνος του πολέμου είναι; Γιατί κουντσαίνει έτσι;»...

Μετάφραση: Θ. Παρασκευόπουλος

* Απόσπασμα από το *Μαγικό Βουνό* που θα εκδοθεί σύντομα στη λογοτεχνική σειρά των εκδόσεων Εξάντας σε μετάφραση Θ. Παρασκευόπουλου. Ευχαριστούμε τον εκδοτικό οίκο για την άδεια προδημοσίευσης.